

ДО 100-РІЧЧЯ СУЧАСНОЇ КОСМОЛОГІЇ

В 1917 р. А. Ейнштейн узагальнив рівняння загальної теорії відносності (ЗТВ), ввівши в них космологічну сталу Λ (лямбда-член). Поклавши $\Lambda > 0$, А. Ейнштейн одержав розв'язки цих рівнянь, які описують модель статичного однорідного Всесвіту, що має замкнений сферичний простір, радіус якого пропорційний масі всіх тіл Всесвіту (тривимірна сферична модель Всесвіту). Це була перша релятивістська модель Всесвіту, що започаткувала релятивістську космологію. У 1922—1924 рр. О.О. Фрідманом і в 1927 р. Ж. Леметром (теоретично) і в 1927—1929 рр. Е. Хабблом та іншими (експериментально) доведено, що ця космологічна модель не відповідає дійсності і Всесвіт з часом розширюється (нестационарний Всесвіт).

НОБЕЛІВСЬКІ ПРЕМІЇ 2017 року

Лауреатами Нобелівської премії з фізики стали *Р. Вайс (США)*, *Б. Беріш (США)*, *К. Торн (США)* «за вирішальний внесок у розробку детектора LIGO та спостереження гравітаційних хвиль».

Нобелівську премію з хімії отримали *Ж. Дюбоше (Швейцарія)*, *Й. Франк (США)*, *Р. Хендерсон (Шотландія)* «за розробку криоелектронної мікроскопії високої роздільної здатності для визначення структури біомолекул у розчині».

Нобелівську премію з медицини та фізіології отримали *Д. Холл (США)*, *М. Росбаш (США)*, *М. Янг (США)* «за відкриття молекулярних механізмів, що контролюють циркадний ритм».

Нобелівську премію миру присуджено *Міжнародній кампанії із заборони ядерної зброї (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons, ICAN)* «за роботу щодо привернення уваги до катастрофічних гуманітарних наслідків будь-якого використання ядерної зброї та за новаторські зусилля задля досягнення заборони такої зброї».

Нобелівську премію з літератури отримав *К. Ісігуро (Велика Британія)*, «який в своїх повістях потужної емоційної сили відкриває прірву під нашим ілюзорним почуттям зв'язку зі світом».

Премію Шведського Національного банку з економічних наук пам'яті А. Нобеля отримав *Р. Тейлер (США)* «за внесок у вивчення поведінкової економіки».